

1790.
2.
6/
179

COMMENTATIO IVRIDICA
DE
IVRIBVS SINGVLARIBVS MILITIBVS QVI
HONESTAM VEL CAVSARIAM IMPETRA-
RVNT MISSIONEM PRAESERTIM IN
SAXONIA COMPETENTIBVS

~~~~~  
Q V A M  
P R A E S I D E  
CHRISTIANO GOTTLIEB  
HOMMELIO D.

DIGEST. INFORT. ET NOV. PROF. PVBL. ORDIN. CVRIAE  
PROVINC. ELECT. SCABINAT. ET FACVLT. IVRID.  
VITEMB. ASSESSORE ORD.

DIE VI. AVGVST. A. O. R. MDCCXC

H. L. Q. S.

DEFENSVRVS EST

AVCTOR

IOANNES CAROLVS A BRAVSE  
LIEBENWERDENSIS.

~~~~~  
V I T E M B E R G A E

LITERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRIL.

V I R O
PERILLVSTRI ATQVE EXCELLENTISSIMO
D O M I N O
WOLF CHRISTOPHORO FRIDERICO
A FELGENHAVER

SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE ET P. T. S. R. I.
VICARII SANCTIORIS QVOD BELLII NEGOTIA
CV RAT CONSILII GRAVISSIMO PRAESIDI IN
EXERCITV ELECTORALI GENERALI MAIORI
DYNASTAE IN BOEHLA ETC. ETC.

D O M I N O E T P A T R O N O
S V O O P T I M O M A X I M O

*HOC QVALECVNQVE ERVDITIONIS SPECIMEN
TANQVAM VENERATIONIS TESTIMONIVM*

D. D. D.

DEVOTISSIMVS CLIENS

AVCTOR.

V I L I O
MERRASTRI ATOR RICELENTISSIMO
D. O. M. I. O

WOLF CHRISTOPH VON WILHELM
A TILGEMANN

REVERENDISSIMO ELECTORI SACCORUM ET R. E. I.
VICARI SACRORUM - QUOD HUIUSMODI
CIVITAT CONSULTI CIVITATIS RAVENNENSIS
ELECTORIS SACRORUM ET SACCORUM SACRORUM
DIGNITAS IN ROMA ET R. E. I.

D O M I N O R E F A T O R I O
S V O O P T I M O M A X I M O

DE SACRORUM ET SACCORUM SACRORUM
TAVOVI WILHELMUS TESTIMONIUM

R. E. I.

REVERENDISSIMO
ELECTORI

§. x.

Iam oportet quemque bonum patremfamilias rem familiarem diligenter custodire et curare, vt quaelibet patrimonii diminutio auertatur, multo magis principis est, vigilare, vt nemo contra tranquillitatem publicam aliquid suscipiat, eamque ob causam Fridericus II., quondam Borussorum rex, principem la sentinelle de la republique appellare, non dubitauit, vid. eius *Oeuv. posth. Tom. 3. p. 55.* Cum autem, vt Accius apud *Cic. Lib. III. C. 21. de offic.* ait, multi iniqui atque infideles regno, pauci sint boni, et publica ciuium salus absque coactione obtineri nequeat, necesse est, vt ii, qui legibus salutem ciuium concernentibus obtemperare recusant, ad obedientiam vi compellantur, et populus aduersus omnem iniuriam, quam alii forsitan minantur, defendatur. Neque semper prodest, iniuriam illatam obliuisci, sed potius eius vltio quam saepissime necessaria est. Ex quibus facile intelligitur militiae necessitas et vtilitas, quam fere ab antiquissimis temporibus gentes cognitam et perspectam habuere. Ideo aliquando imperator Otto, teste *Tacit. histor. L. I. C. 38.* his verbis milites allocutus est: *Vestra virtus expectatur,*
A 2 *apud*

apud quos omne honestis consiliis robur, et sine quibus, quamuis egregia multa, inualida sunt. Cum igitur principis conditio efflagitet, rempublicam saepe armis tueri, et vt Cic. *Lib. 1. C. 11. de offic.* loquitur: *bella suscipere, vt sine iniuria in pace uiuatur*, statim apparet, principi quoque ius esse, milites legendi, eosque cogendi, qui bona, vitam reliquorum conciuuium et vniuersam patriam aduersus consilia hostium sponte defendere nolunt, praesertim, quoniam illi, cui finis competit, media simul competant, necesse est. Interim, vt etiam ciues proprio motu militiae nomen dent, et vt, si aliquando vel ob senectutem, vel ob vulnera accepta, non amplius arma gerere possint, vel si ad tempus solum militiam professi, aut denique sponte renuncient, emolumentis prae reliquis ciuibus fruantur, boni principes stabiliuerunt. Et iam in praesenti de iuribus singularibus, quibus milites, qui honestam, vel causariam impetrarunt missionem, praesertim ex iure Sax. specimen academicum conscripsi, enixe rogans, vt docti homines, memores sint, hunc non magistri, sed tironis esse libellum.

§. 2.

Miles nobis est, qui illius auctoritate, cui ius legendi competit, lectus, in album militum relatus est atque iusiurandum militibus praescriptum praestitit. Neque profus inepta videtur *Vlpiani definitio in L. 42. D. de testam. milit.* qui militem solum dicit eum, qui in numeros relatus est, omnia iurisiurandi mentione. Etenim nisi me omnia fallunt, relatio in numerum coniunctam habebat sacramenti praestationem et ob hanc causam non separatis verbis eius mentionem *Vlpianus* fecit. Et sacramentum a militibus Romanis exactum fuisse, nos *Cicero* docet *Lib. 1. C. 11. de offic.* vbi pater *Catonis* ad *Popillium* scribit, vt filium, qui, licet missus ex vna legione, in exercitu man-

manferat, secundo eum obligaret militiae sacramento. Ceterum hodie vbique militem absque praestito sacramento non intelligi, probatione fere non indiget, et in Saxonia nostra tiro-nes lecti statim sacramento obstringendi sunt. *General-Ordre d. d. 4. Sept. 1730. Hoffm. C. I. M. p. 324.* Tandem in *L. 44. D. de test. mil.* occurrit singularis militis notio, vbi omnis ille, qui in hostico apprehenditur et illic decedit, miles vocatur. Sed haec lex solum de testamento militari loquitur, et ideo ad meum scopum non pertinet.

§. 3.

Cum iam ex inscriptione libelli appareat, me verba facturum esse de militia sagata, silentio fere praetereo ea, quae in iure de togata militia occurrunt, itemque distinctionem inter lectos et mercenarios, quae posterior species ad me solum pertinet. Maritimus et terrestris miles ad paria in dubio iudicantur. Diuisionis militum in primi et inferioris ordinis suis locis rationem habebō. Interim quaedam de missione militum afferam. Missus miles dicitur, qui sacramento solutus est *L. 2. D. de veteran.* Romani olim quidem distinxere inter exauctorationem et missionem, exauctorati teste *Berger. Occ. I. p. 259.* erant, qui per sedecim annos stipendium meruerant et ad militiam adhuc parati erant, sed missi prorsus statim a militia eximebantur. cfr. *Huberi Prael. ad Inst. L. 2. Tit. II. §. 5.* Priores hodie adhuc similes esse illis, qui pecuniam, quam *Wartegeld* vocant, accipiunt, adserit *Berger l. c.* Dispersit missio in *L. 13. §. 3. D. de re militari in honestam*, quae tempore militiae impleto datur, in *causariam*, cum quis vitio animi, vel corporis minus idoneus militiae renunciatur, et ignominiosam, cum quis propter delictum sacramento soluitur. Et posterior species in meum censum non venit, quia illi, qui
hoc

hoc modo mittuntur, beneficiis missorum priuantur. Atque hic in mentem venit, matrimonia militum cum persona turpi vel leuis macula laborante non tolerari, sed militem, vt eiusmodi sponsam repellat, vel militiae renunciet, cogi. Idem iuris est, quod mirandum, si miles viduam apparitoris ducere cupit. *Ord. d. d. 6. Nov. 1742. H. C. M. p. 957.* Cuius alioquin interest, legere, ex quibusnam causis missio fiat, et quid circa impetrationem obseruandum, adeat *Schmiederi Ius Milit. Sax. Lib. II. cap. 6.* et *Perill. de Kamienski Disput. de iure militari §. 16.*

§. 4.

Restat adhuc monere iura militibus constituta rectius singularia iura, quam priuilegia dici, quae distinctio nec in LL. vid. §. 1. *de militar. testam. L. 6. in f. et L. 18. de testam. militis.* nec a DD. rite obseruatur. *Berg. Oec. I. pag. 260. Stryk. V. M. D. de testam. milit. §. 1. 2. et 3.* Cum vero beneficia militibus concessa omnibus militibus collata sint, nec probari debeant, nec speciatim impetranda, satis apparet, ea non ad priuilegia proprie sic dicta, sed ad iura singularia potius pertinere.

§. 5.

Descendunt iura militum honeste, vel ob causam iustam, missorum singularia, partim ex iure communi, partim a iuribus prouincialibus sunt introducta. Quod ad priora attinet, multa in desuetudinem abiere, et ad hodiernum statum militiae non amplius possunt applicari. Huc in specie referendus est tot. Tit. de veteranis, quod et testatur *Stryk. in V. M. D. L. 49. Tit. de veteran.* Enarrabo interea etiam ea militum iura singularia, e iure communi proficiscentia, quatenus apud nos in patria vtilitatem praestant.

§. 6.

§. 6.

Inter caetera, quae militibus data sunt iura singularia, eminet eorum testandi facultas, quae ita solemnitatibus soluta est, vt eorum testamentum, modo constituti sint in conflictu et praeliis, subsistat quacunque ratione *L. 15 et 17. C. d. test. mil.* Haec Romana dispositio quoque confirmata est per *Ord. Notar. d. anno 1512. Tit. von Testamenten §. Und sollen die Notarien.* Nec est dubium, quin militis missi testamentum in conflictu conditum valeat, modo missio honesta, vel causaria fuerit *L. 26. pr. D. de test. milit.* Sic quoque missi militis testamentum in acie factum subsistit per annum, si pro parte testatus pro parte intestatus decesserit, ad tempus heredem instituerit, filium scienter praeterierit. *Ex testamento militis enim, vt rescripsit Imperator Alexander in L. 5. C. de test. mil. siue in militia, siue intra annum honeste missus decessit, hereditas et legata omnibus, quibus relicta sunt, debentur: quia inter cetera, quae militibus concessa sunt, liberum arbitrium, quibus velint relinquendi supremis iudiciis suis concessum est, nisi lex specialiter eos prohibuerit.* De hodierno vsu testandi militum cfr. *Carpz. Resp. Lib. 6. R. 14. n. 2. et Stryk. V. M. r. L. 49. Tit. 16. §. 3.* Nec dubites, velim, pacta etiam successoria militum post missionem subsistere, quoniam cum eorum testamentis ad paria iudicantur *L. 19. C. de pact.*

§. 7.

Ad specialia filiorum Martis iura quoque referenda constitutio de peculio castrensi, idque omne id dicitur, quod filiusfamilias occasione militiae acquisiuit, siue, quod non habuisset, nisi militiae professus. De hoc etiam filius missus tam inter viuos, quam mortis causa libere disponit *§. 1. I. quibus non est permiffum facere testam.* ita, vt etiam, si intra annum decesserit, detractio quartae falcidiae non habeat locum *L. 17. §. 1. D. de cast.*

B

castr. pecul. Habetur vno verbo ratione huius peculii pro patrefamilias *L. 2. D. ad Scum Maced.* et ideo, si mutuum contraxerit, ipsi non prodest exceptio Scii Macedoniani, cfr. *Wernh. Obs. for. P. 2. Obs. 474.* Quod autem ad Saxoniam nostram attinet, miles superioris ordinis, licet peculium castrense habeat, missus non tenebitur mutuum, siue cambiale sit, siue chirographarium, soluere, quod durante militia, citra formam Mandati d. d. 15. April. 1783. contraxerit, quia ibidem contractus mutui pro nullo declaratur. Deficiet igitur post missionem fundamentum agendi, quia ad tempus contractus respiciendum est, exceptio tamen erit, si miles post missionem contractum ratihabuerit. Notandum denique militem etiam missum rem petere posse vtili rei vindicatione, quam eius administrator pro castrensi pecunia emit. *L. 3. D. de Castr. pecul. L. 8. C. de R. V. Bergeri Oec. Iur. p. 377.*

§. 8.

Difficilis admodum quaestio videtur, an miles, qui non amplius actu militat, beneficio competentiae gaudeat? Expresse hoc beneficium in *L. 6. et 18. de re iudicat.* militibus tribuitur, quae leges vero militum dimissorum nullam mentionem faciunt. Sed aequitas et ratio LL. praesertim, si miles per aduersam fortunam bonis lapsus, et, ut vult *Stryk. in V. M. D. Lib. 42. Tit. 3. §. 22.* debitum ratione militiae contractum, omnino hic quoque interpretationem extensiuam admittit. Primo adiuuat opinionem meam militiae fauor, qui vbique in iure conspicitur. Deinde generalis ratio beneficii competentiae est, ne debitor egeat. *L. 173. D. d. R. I.* Apud nos serenissimus legislator huc quoque respexisse videtur, dum in *Mand. d. d. 25. Martii 1782* huic legi praemittit hanc rationem: — *wasmassen Wir es dem gemeinen Besten und Billigkeit gemäß erachten,*

achten, daß denjenigen, die der allen Landes Unterthanen obliegenden Schuldigkeit sich zur Sicherheit und zum Schutze des Landes in Unfern Kriegsdiensten gebrauchen zu lassen, vor andern ein Genüge zu leisten, auch vor andern besondere Vortheile angedeihen. — Accedit militi missio et per vulnera forsitan ita corrupto, vt amplius sibi alimenta comparare nequeat, multo magis beneficium conferendum esse, quam illi, qui actu in militia versatur et sustentationem a principe accipit. Corroboratur postremo haec sententia per *L. 56. D. d. R. I.* vbi Caius: *Semper in dubiis benigniora praeserenda sunt.*

§. 9.

A suscipienda tutela vel cura porro excusatur miles, cuius missio causaria vel honesta est, et quidem ex praescripto *L. 8. §. 3. D. de excus. ii*, qui non per viginti annos militauere, ad tempus solum immunitate fruuntur. Sed hanc Romanam sanctionem hodie in praxi vsu non obseruamus, et multo minus eam ad eiusmodi homines, qui ad tempus solum militiae se adscribi patiuntur, applicari posse, mihi persuadeo. Equidem tamen non nego, hodie etiam militem missum, qui ob aegritudinem, numerum liberorum, vel aliam excusationem communem, licet per breue tempus solum militia professus, a suscepta tutela esse eximendum. Videfis *L. 8. pr. D. de excus.* Tandem veterani ex l. c. a tutela liberorum eorum, qui milites non fuere, excusantur, sed tutelam aliorum veteranorum, si adhuc habiles sint, post annum suscipere tenentur. Sed tempus viginti annorum, quo miles veteranus censetur, et etiam annus immunitatis hodie non attendi, sed potius arbitrio iudicis relinquendum esse, monet *Stryk in V. M. D. de excus. §. 4.* Silentio praetermitto, militi ignorantiam iuris ciuili non nocere, per sanctionem *L. 9. §. 1. D. de iur. et facti ignor.*

B 2

quia

quia milites missi facilius, ac illi, qui castra sequuntur, peritiores consulere possunt, nec amplius curam armorum habent, et ob hanc rationem beneficium legis 25. §. 1. *D. de prob. militi dimisso parum prodesse censeo.*

§. 10.

Iplis porro, qui in castris militant, proprium forum assignatum est, ita, vt si miles a magistratu ciuili citatus, ne opus quidem habeat, vt se sistat et exceptionem fori incompetentis opponat. *Ludouici Introduct. in Proc. militar. cap. 2. §. 1 et 2.* Immo hodie miles, qui sine praescitu sui praefecti coram iudice ciuili comparet, admonitione coercetur. Quodsi vero miles missionem impetrauerit, forum militare statim cessat. *Ludouici l. c. §. 26.* idque etiam apud nos confirmatum est per *Normam iudicii militar. de anno 1789. cap. 2. §. 4.* vi cuius etiam nil interest, vtrum miles missus pensionem annuam accipiat, nec ne. Habentur interea milites superioris ordinis, eorumque vxores et liberi pro Schriftfassiis, iis tamen exceptis, qui peregrina castra secuti, quippe qui, licet primi ordinis sint, magistratus iurisdictioni, vbi lares ponunt, subsunt; *N. I. M. l. c. §. 5.* et ratione horum pro Schriftfassiis habendorum Praefecti et Senatus Oppidani, vbi commorantur, gaudent commissione perpetua. *N. I. M. loc. cit. §. 6.* Ast ob delictum militare, vel si lis coram iudicio militari, ante missionem impetratam, pendens fuerit, forum priuilegiatum miles agnoscere tenetur. *N. I. M. l. c. §. 4 et 11.* quod etiam iuris communis est. *L. 7. et 30. D. de iudiciis.* Quoad milites gregarios notes, eos, eorumque vxores et liberos subesse iurisdictioni illius iudicis, vbi commorantur. *Ordonanz. d. anno 1752. §. 13. apud Hoffmann. in C. I. M. p. 555.* Neque miles missus in causis matrimonialibus consistorio supremo subesse videtur, cum leges,

leges, quas hac de re *Hoffmannus in C. I. M.* p. 963. exhibet, de iis tantum, qui actu militant, disponant.

§. 11.

Ornantur saepius quoque milites superioris ordinis, non actu solum militantes, sed etiam qui ob aetatem vel aduersam valetudinem mittuntur, signis honoris, quae vulgo *Orden* vocantur. Ob bene merita iis, qui mittuntur, saepe maior dignitas confertur. *Schmiederi ius militare Sax. L. 2. Sect. 6. §. 1.* Vestitu militari, aliisque ornamentis militaribus vti saepius permittitur, quod tamen iis, qui ob delictum officio priuantur, interdictum est. *Rescr. d. d. 10 August. 1737. Hoffm. C. I. M. p. 1273.* Admittuntur quoque ad munera ciuilia. vid. *Ordre d. d. 30 Maii 1777. et d. d. 18 August. eiusd. anni.*

§. 12.

Solent quoque superiores milites in baptismo liberorum pluribus, quam tribus vti patrinis, qui vsus etiam in Rescripto, quod videndum in *Carpzouii iurispr. eccl. L. 2. Def. 42.* approbatur. Nec interest, vtrum miles eminentioris dignitatis, sit nobilis, an ciuici ordinis. Ecce verba rescripti — *Wegen der Gevätern — ist billig ein Unterschied zwischen denen von Adel und Befehlshabern und zwischen denen gemeinen Soldaten zu halten.* — Nec immerito idem militibus missis licere, statuunt DD. quos allegauit *Ill. Praefes in Princip. iur. eccl. Cap. 7. §. 25.* quoniam ii, qui militiae praesunt, plerumque nobilitate sunt condecorati, et reliqui ignobiles, si eiusmodi officio funguntur, nobilibus equiparantur, quod non solum *Carpz. l. c.* docet, sed etiam innuunt verba rescripti ab eo allegati; nobilibus vero, qui etiam militiae nomen non dedere, plures quam tres patrinos rogare, disertis verbis permissum est in *Ord. Pol. d. anno*

anno 1661. Tit. 17. §. 4. Haec omnia vero ad milites gregarios non posse extendi, adserit *Ill. Praeses l. c.*

§. 13.

Singulare quoddam gratiae specimen nostri Serenissimi Electoris exhibet *Mand. d. 25 Maii de an. 1782.* vbi, milites inferioris ordinis missi in remunerationem praestitorum seruitiorum, siue sint subditi, siue extranei, eximiis beneficiis et immunitatibus ornantur. Atque huius loci esse credo speciatim haec emolumenta, quae certe maxima sunt, enarrare. Primum omnes, qui per nouem annos militiam coluerunt, a capitatione per omnem vitam, etiamsi postea bona rustica, vel domos possideant, vel quocunque modo victum sibi parent, immunes declarantur. Praeterea illi, qui testimonium, quod *ein Freyschein* dicitur, acceperunt, idque in iudicio loci, vbi sunt, produxere, modo bonis immobilibus destituti, a praestationibus personalibus eximuntur, nec ad operas praestandas, quae alias ab incolis exiguntur, cogi possunt. Interim miles sanus, qui tempore missionis nondum egressus fuit annum trigessimum quartum, vel intra annum certum alendi modum non inuenit, licet nouem vel duodecim annos arma tulerit, ad militiam subeundam denuo potest cogi, quod simul testimonio inferendum est. *Declarat. d. 12. Nouembr. 1784.* Quod etiam iuris est ratione eorum, qui vi pacti ad breue tempus tantum militauerunt. vid. *Erläuterungs-Puncte des unterm 30 Nou. 1780 erlassenen Generalis und Reglements die Werbung betreffend, d. d. 28 Jun. 1783.* Neque opificium, quod miles olim addidit, exercere prohibetur, ita tamen, vt nec adiutore, nec tirone vtatur. Hinc colligendum, tironi id tempus, quo forsitan institutione militis, ceu magistri, vsus, non prodesse, si deinde vti velit institutione illius magistri, qui collegio opificum adscriptus est. Porro simul exinde liquet, collegium opificiarium,

ficiarium, quod militi misso, instrumenta ad exercitium artis
 pertinentia, aufert, aut eum aliis modis turbat, iniuriarum te-
 neri. Quod reliquum, oportet vniuersitatem opificum militi,
 modo alias habilis sit et per duodecim annos militiam colue-
 rit, iura magistri gratis tribuere, siquidem ipse etiam inter ci-
 ues oppidanos sine sportulis recipiendus est. Sed quaeritur,
 vtrum miles ad specimina docimastica conficienda teneatur?
 Negat hoc *Perill. a Kamienski in Dissp. supra alleg. §. 18. et Schmieder in Iur. Milit. Sax. Lib. II. cap. 7. §. 4.* Sed ni fallor LL.,
 quibus hi nituntur, sunt abrogatae per *Mand. d. an. 1782. pr. —*
dergestalt, daß alle Beziehung auf die hieher gehörigen ältern Gesetze
weiter nicht statt finden soll — Comprobatur etiam mea opinio
 vsu et experientia. Sic collegium sutorum Vitebergense ante
 quadriennium militem missum, qui fere per quatuordecim an-
 nos militiae interfuerat, non, nisi edito specimine consueto, re-
 cepit. Nemo enim, vt hodie inter opifices consuetudo fert,
 tironem instruere potest, nisi se ipsum arte satis peritum esse,
 demonstrauerit. Solent vero opificum collegia, vitia, quae
 in eiusmodi militum speciminibus occurrunt, facile condonare,
 quia his, durante militia, saepius occasio, artem, quam aliquan-
 do didicerunt, excolendi, defuit. Et licet alias, vt, qui iura
 magistri opificis impetrare cupiunt, per tempus quoddam in-
 ter peregrinos versati sint, requiratur, tamen hoc, ratione mi-
 litis missi, collegia prorsus negligunt. Promissa quoque ipsis
 sunt ciuilia munera, eamque ob rationem eos, tanquam visita-
 tores accissarum, custodes vectigalium, scultetos paganos etc.
 videmus.

§. 14.

Deinde non tantum, qui actu militat, sed etiam qui per
 duodecim annos interfuit militiae et missionem consecutus est,
 a praestanda gabella liberatur, et ideo per *Mand. cit. de an. 1782.*

§. 7.

§. 7. derogatur, Sanctionibus d. d. 29 Sept. de ann. 1781. et Decif. Sax. reg. 6. de an. 1746. Etiamfi vero Sereniffimus legislator §. 9. Mand. cit. extraneos, qui Saxonicae militiae nomen dederunt, cum subditis ad paria iudicari velit, tamen certum est, eum militem, qui post missionem in peregrino territorio domicilium constituit et postea e terris Saxonis hereditatem sibi nunc delatam, transferre cupit, ad praestandam gabellam teneri, si ibidem, vbi habitat, ea etiam a subditis Saxonis exigatur. Ceteroquin censum emigrationis a milite quoque semper iure retorsionis peti posse, expediti iuris est. Arg. Dec. Sax. R. 6.

§. 15.

Praeterea ex saepius laudato Mandato de anno 1782. §. 8. qui per seruitia militaria mutilationem membrorum passi, vel alio modo inhabiles facti, perpetua accipiunt alimenta ex aulario, quod *Invaliden-Casse* vocatur, reliquisque commodis fruuntur, licet per tempus legitimum non militauerint. Incidit hic quaestio, vtrum anni, quos Mand. cit. nominat, ciuiles sint, an Saxonici? ciuiles esse respondeo, quoniam consuetudinis est, annos militiae ciuilitate computare. Porro omnes, qui in addiscendo officio, non legitimum adimpleuerunt tempus, et militiae se adscribi passi sunt, siue adhuc milites existant, siue non, collegia officum gratis, si efflagitent, socios creare iubentur. Postremo memoratae exemptiones et beneficia personalia iura tantum esse, eaque ad viduas et liberos non extendi, discretis verbis edocet Mand. cit. in §. fin. Notandum adhuc liberos pauperum militum, quod sine dubio etiam de missorum liberis intelligendum, in instituto Annaburgensi educari. *Schmiedel. Iur. Milit. Sax. Lib. II. cap. 7. §. 9.*

Coronidis loco pauca etiam de iuribus stolae, quatenus a militibus praestentur, dicamus: Detrectabant olim milites, clericis interdum iura stolae praestare, forsitan ex ratione, quia a multis aliis praestationibus exempti et quasi immunitatibus adfecti sunt. Sed tota lis finita est per normam Sax. El. d. an. 1785, quae inscribitur: *Regulativ, wornach die iura stolae von Militair- Personen, deren Eheweibern, Kindern und resp. Dienstbothen in denen sämtlich Churfürstl. Sächsl. Landen hinsühro entrichtet werden sollen.* Haec lex non solum, ut militibus minus, quam ab aliis exigatur, praecipit, sed etiam varia singularia constituit. Si quidem non opus est, ut testimonium integritatis, militi, antequam clericus ad proclamationem procedit, exhibendum, in chartam signatam scribatur, nisi expresse petitur. *Regul. cit. I. n. 3.* Quodsi miles mortuus militari modo sepeliatur, clericis profus nihil debetur, merces tamen pro conficiendo sepulchro soluenda est. E contrario quando miles sepulturam inter alios ciues usitatam accepit, a praestatione sumtuum funebrium non datur immunitas. *Regul. cit. III. n. 1 et 2. seqq.* Eodem modo iam olim Icti distinxere. *cf. Ill. Praef. I. Eccl. Cap. 15. §. 34.* Pro sepultura vxoris, famulitii et liberorum, quos militum more sepelire, nefas est, clericis iura stolae praestanda sunt. *Regul. l. c. n. 8.* Qui denique pauperes sunt, atque paupertatem per testimonia praefectorum demonstrarunt, gratis sepeliendi sunt. Quae adhuc enarraui quoque ad cohortem Waldheimensem, Barbiensem, atque Islebiensem pertinent *Regul. IV. n. 1.* Contra, qui immobilia, ubi cohors versatur, vel alibi possident, ibidemque actibus ecclesiasticis utuntur, porro mortuorum viduae vel liberi atque qui dimissi, fruuntur pensione militari, nec ne, pro parochianis habeantur, et igitur iura stolae, non secundum normam allegatam,

tam, sed secundum consuetudinem loci, ubi sunt, solvere coguntur. *Regul. cit. IV. n. 2.* quod vero de iis non intelligendum, qui actu in militia versantur, et tamen opificium exercent. Sed forte regeis militibus, opificium, quod addiderunt, exercere, esse interdictum, *Ordonanz d. an. 1752. f. 93. Hoffm. C. I. M. p. 490.* et igitur dispositionem antea laudatam non posse applicari. Sed facile hoc dubium amouere poteris. Est enim militibus permixtum, officinae magistri opificis interesse, et qua socius eum adiuuare; praeterea militi pro cohorte et pro commilitonibus superioris ordinis, ea, quae ad suam artem pertinent, facere licet. *Hoffm. C. I. M. p. 581.* Atque de his personis illam dispositionem accipiendam esse, nemo non videbit.

Wittenberg Diss. 1790

ULB Halle

3

003 769 283

sb.

1790

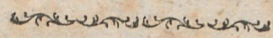
2.

6/

1795

COMMENTATIO IVRIDICA
DE

IVRIBVS SINGVLARIBVS MILITIBVS QVI
HONESTAM VEL CAVSARIAM IMPETRA-
RVNT MISSIONEM PRAESERTIM IN
SAXONIA COMPETENTIBVS

Q V A M
P R A E S I D E
CHRISTIANO GOTTLIEB
H O M M E L I O D.

DIGEST. INFORT. ET NOV. PROF. PVBL. ORDIN. CVRIAE
PROVINC. ELECT. SCABINAT. ET FACVLT. IVRID.
VITEMB. ASSESSORE ORD.

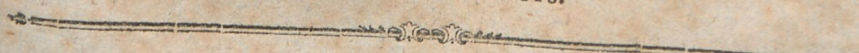
DIE VI. AVGVST. A. O. R. MDCCXC

H. L. Q. S.

DEFENSVRVS EST

A V C T O R

IOANNES CAROLVS A BRAVSE
LIEBENWERDENSIS.

V I T E M B E R G A E

LITERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII.

